

București, 16 decembrie 2013

Declarație de poziție

Asociația Aripți, Fundația Caritabilă Orizonturi, Asociația Mens Sana

Către

Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice

În atenția

Doamnei Ministru Mariana Câmpeanu

Domnului Secretar de Stat Codrin Scutaru

Doamnei Secretar de Stat pentru dialog social Braica Alexandra Patricia

Doamnei Director Daniela Estera Juravlea

Stimată doamnă Ministru,

Stimați Secretari de Stat,

Stimată doamnă Director,

Ne exprimăm dezamăgirea și dezaprobarea pentru modul în care s-a organizat și desfășurat Dezbateră publică pe marginea Strategiei Naționale privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități 2014-2020, pe fugă și fără o implicare reală a organizațiilor reprezentative pentru persoanele cu dizabilități psihosociale, în spiritul prevederilor Convenției ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități.

De aceea, Asociația Aripți București, Fundația Caritabilă Orizonturi Câmpulung Moldovenesc, și Asociația Mens Sana Brașov vă solicită asigurarea participării reale a utilizatorilor, supraviețuitorilor psihiatriei și persoanelor cu dizabilități psihosociale, la elaborarea Strategiei naționale și a Planului de acțiune privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități pentru perioada 2014-2020.

Utilizatorii, supraviețuitorii psihiatriei și persoanele cu dizabilități psihosociale sunt acele persoane care utilizează și/sau au supraviețuit opresiunii exercitate de serviciile de sănătate mintală; care au trăiri interioare intense sau neobișnuite etichetate ca fiind „boli/tulburări psihice”; care au supraviețuit unor traume complexe, printre care se numără și abuzurile din spitalele de psihiatrie și centrele rezidențiale; care se află în evidența Secretariatului Comisiei de Evaluare a persoanelor cu dizabilități sau care sunt percepute de către ceilalți ca având probleme de sănătate mintală.

Subliniem necesitatea asigurării unui proces decizional transparent și echitabil în conformitate cu Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, care obligă Statele Părți să asigure un cadru favorabil pentru implicarea activă a persoanelor cu dizabilități și organizațiilor reprezentative ale acestora în dezvoltarea și implementarea legislației privind dizabilitatea (Articolul 4 alineatul 3) și participarea deplină și efectivă la viața politică și publică a persoanelor cu dizabilități (Articolul 29).

Solicităm asigurarea reprezentării corecte a perspectivelor utilizatorilor, supraviețuitorilor psihiatriei și persoanelor cu dizabilități psihosociale prin participarea unor reprezentanți din partea organizațiilor nonguvernamentale sus-menționate în comisia de elaborare a strategiei și planului de acțiune pentru implementarea acesteia, în conformitate cu sloganul mișcării persoanelor cu dizabilități *“Nimic despre noi, fără noi!”*.

Participarea utilizatorilor, supraviețuitorilor și persoanelor cu dizabilități psihosociale la procesul de elaborare a Convenției ONU prin organizația reprezentativă la nivel internațional (Rețeaua Globală a Utilizatorilor și Supraviețuitorilor Psihiatriei – World Network of Users and Survivors of Psychiatry) a fost esențială în recunoașterea fără discriminare a capacității juridice a persoanelor cu dizabilități, un drept care fundamentează exercitarea tuturor drepturilor și libertăților prevăzute în tratat.

O înțelegere corectă și o aplicare în consecință a Convenției nu poate avea loc efectiv în absența participării utilizatorilor și supraviețuitorilor, din moment ce Convenția a fost elaborată și cu contribuția utilizatorilor și supraviețuitorilor care cunosc cel mai bine realitatea vieților lor, a felului în care drepturile le sunt încălcate, precum și a măsurii în care acestea le pot fi sau nu respectate.

Atragem atenția asupra faptului că absența măsurilor active din partea statului român în ceea ce privește implicarea utilizatorilor, supraviețuitorilor psihiatriei și persoanelor cu dizabilități psihosociale și a organizațiilor reprezentative ale acestora în dezvoltarea politicilor publice, *reprezintă discriminare pe criterii de dizabilitate*, constituind o încălcare a demnității și valorii inerente a omului.

Solicităm constituirea de urgență a unui grup de lucru pe tema dezinstituționalizării, care să includă reprezentanți din cadrul organizațiilor utilizatorilor, supraviețuitorilor psihiatriei și persoanelor cu dizabilități psihosociale pentru a preveni manipularea și distorsionarea principiilor Convenției ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități și care să opereze cu definițiile elaborate de Rețeaua Globală a Utilizatorilor și Supraviețuitorilor Psihiatriei (World Network of Users and Survivors of Psychiatry – WNUSP) și Rețeaua Europeană pentru Viață Independentă (European Network on Independent Living – ENIL).

Atragem atenția asupra faptului că dezinstituționalizarea presupune, pe de o parte, asigurarea accesului *în condiții de egalitate* a utilizatorilor, supraviețuitorilor și persoanelor cu dizabilități psihosociale la serviciile și facilitățile generale din comunitate, precum și la o gamă diversă de servicii de sprijin *care au rolul de a facilita participarea lor deplină la viața comunității*, iar pe de altă parte, *recunoașterea fără restricții a capacității de decizie în toate aspectele vieții* pentru toți utilizatorii, supraviețuitorii și persoanele cu dizabilități psihosociale, inclusiv pentru cei cu nevoi mai ridicate de sprijin. Cu această ocazie, subliniem că orice formă de viață în instituții (inclusiv locuințele protejate) încalcă dreptul la viață independentă în comunitate așa cum este prevăzut în Articolul 19 al Convenției.

Subliniem importanța înlocuirii termenului "handicap" cu termenul "dizabilitate", utilizat în Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități și promovat pe plan internațional de mișcarea persoanelor cu dizabilități, pentru a desemna efectele dăunătoare profunde ale unui *mediu social ostil* asupra persoanelor cu anumite deficiențe, diferențe sau dificultăți.

În condițiile în care consultările cu persoane și organizații din societatea civilă în elaborarea strategiei au durat doar 10 zile, timp insuficient pentru o contribuție solidă din partea mai multor organizații, solicităm prelungirea perioadei de consultare a societății civile cu privire la elaborarea strategiei privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități în vederea facilitării unui dialog care să producă rezultatele urmărite de Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități și de către utilizatorii, supraviețuitorii și persoanele cu dizabilități psihosociale și organizațiile reprezentative ale acestora.

Organizațiile semnatare sunt decise să își continue intervențiile pentru sensibilizarea opiniei publice asupra importanței implicării reale a utilizatorilor, supraviețuitorilor psihiatriei și persoanelor cu dizabilități psihosociale în procese care le afectează viața precum procesul de elaborare a politicilor de incluziune socială.

Semnează:

Asociația Aripă
Fundația Caritabilă Orizonturi
Asociația Mens Sana

cu susținerea

Rețelei Globale a Utilizatorilor și Supraviețuitorilor Psihiatriei – World Network of Users and Survivors of Psychiatry

Rețelei Europene a Utilizatorilor și Supraviețuitorilor Psihiatriei – European Network of (Ex-) Users and Survivors of Psychiatry